

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05- 05.01/184.00.1/М/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету гірничої
справи, природокористування та

будівництва
«30» серпня 2023 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК10 «Гірничий аудит, розробка та погодження проектної документації»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 184 «Гірництво»
освітньо-професійної програми «Розробка родовищ
та видобування корисних копалин»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра гірничих технологій та будівництва ім. проф. Бакка М.Т.

Схвалено на засіданні кафедри
маркшейдерії

«28» серпня 2023 р.

протокол № 7

В.о. завідувача кафедри

Володимир ШЛАПАК

Гарант освітньо-професійної програми

Володимир ШАМРАЙ

Розробники: к.т.н., доц., декан факультету гірничої справи,
природокористування та будівництва Володимир КОТЕНКО
ст. викладач кафедри маркшейдерії Марина КУНИЦЬКА

Житомир
2023-2024 н. р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 ECTS	Галузь знань 18 «Виробництво та технології»	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 184 «Гірництво»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 7	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		24 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	10 год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
		42 год.	70 год.
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 22 % аудиторних занять, 78 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Гірничий аудит, розробка та погодження проектної документації” є ознайомлення і засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, які пов’язані з процесом (процедурою) оцінки достовірності геологічної, маркшейдерської, технічної та екологічної звітності гірничого підприємства та відповідності його виробничої діяльності діючим нормативним правовим актам і технічним вимогам в частині надкористування.

Завдання вивчення дисципліни “Гірничий аудит, розробка та погодження проектної документації” – ознайомити студентів зі змістом нормативних правових актів, що регламентують питання діяльності гірничо-видобувних підприємств в області користування надрами; змістом геологічної, маркшейдерської, технічної та екологічної документації гірничого підприємства; порядком розробки та погодження проектної документації (технічний проект розробки, проект рекультивації, оцінка впливу на довкілля план розвитку гірничих робіт і ін.).

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Розробка родовищ та видобування корисних копалин» спеціальності 184 «Гірництво»:

ЗК2. Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.

СК4. Здатність до розроблення проектної документації (технічне завдання, технічні пропозиції, ескізний проект, технічний проект, робочий проект) на гірничі та геобудівельні системи.

СК5. Здатність до організації виробничих процесів і технічного керівництва системами та технологіями гірничих і геобудівельних підприємств.

СК6. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності із основними нормативними документами, що стосуються гірничого підприємства.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів навчання** за спеціальністю 184 «Гірництво», освітньо-професійна програма «Розробка родовищ та видобування корисних копалин»:

РН2. Вільно спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.

РН9. Розробляти проектну документацію (технічне завдання, технічні пропозиції, ескізний проект, технічний проект, робочий проект) на гірничі та геобудівельні системи.

РН10. Організовувати виробничі процеси і технічне керівництво системами та технологіями гірничих і геобудівельних підприємств.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 4

РН13. Створювати нормативне забезпечення дослідницької, інноваційної, проектної та експлуатаційної діяльності в сфері гірництва.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дозвільна документація в сфері користування надрами.

Тема 1.1. Загальні відомості про аудиторську діяльність. Контроль та нагляд за раціональним використанням та охороною надр.

Гірничий аудит, основні поняття та визначення, характеристика аудиторської діяльності. Загальні положення раціонального використання надр. Види користування надрами. Державна політика та державний нагляд і контроль за користування надрами.

Тема 1.2. Порядок державного регулювання гірничих відносин.

Гірничий закон України. Правовідносини у сфері діяльності гірничих підприємств, установ, організацій, гірничих об'єктів, що займаються розвідкою, розробкою, видобутком та переробкою корисних копалин і веденням гірничих робіт, будівництвом, ліквідацією або консервацією гірничих підприємств, науково-дослідною роботою, ліквідацією аварій у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони.

Тема 1.3. Порядок державного регулювання гірничих відносин в сфері користування надр.

Кодекс України про надра. Регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян.

Тема 1.4. Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами.

Державне регулювання питання надання спеціальних дозволів на користування надрами у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, процедура продовження строку дії, переоформлення, поновлення дії, зупинення дії чи анулювання дозволу та внесення до нього змін. Контроль за дотриманням надрокористувачем ліцензійної угоди та спеціальних умов. Аудит документації про надання підприємству спеціального дозволу на користування надрами, угоди до спеціального дозволу на користування надрами, програми робіт.

Тема 1.5. Порядок оформлення і надання гірничому підприємству (користувачу надрами) земельного відводу.

Земельний кодекс України. Регулювання земельних відносин, що виникають при використанні надр. Порядок надання земельних ділянок для

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 5

потреб, пов'язаних з користуванням надрами. Аудит документації про надання підприємству земельного відводу.

Тема 1.6. Технічний проект гірничого підприємства і його відповідність фактичному стану гірничих робіт.

Зміст технічного проекту розробки родовища корисної копалини. Порядок розробки і погодження технічного проекту розробки родовища корисної копалини. План розвитку гірничих робіт, його зміст, порядок розробки та погодження. Аудит відповідності фактичного стану гірничих робіт технічному проекту розробки родовища корисної копалини та плану розвитку гірничих робіт.

Тема 1.7. Оцінка впливу на довкілля від діяльності пов'язаної з видобування корисних копалин.

Закон України про оцінку впливу на довкілля. Правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності пов'язаної з видобуванням корисних копалин. Порядок проведення та погодження оцінки впливу на довкілля пов'язаної з видобуванням корисних копалин. Аудит післяпроектного моніторингу.

Змістовний модуль 2. Забезпечення раціонального і безпечного користування надрами.

Тема 2.1. Раціональне використання мінеральних ресурсів і охорона надр. Аудит стану мінерально-сировинної бази та забезпеченості гірничого підприємства запасами корисних копалин різних категорій. Видобування, погашення та списання запасів, облік втрат корисних копалин. Характеристика технічної документації гірничого підприємства про облік стану і руху запасів корисних копалин. Аудит технічної документації про видобуток і втрати корисних копалин і списання їх запасів з обліку гірничого підприємства.

Тема 2.2. Екологічна безпека гірничого підприємства. Рекультивація земель, порушених гірничими роботами. Аудит виконання планів рекультивації земель, порушених гірничими роботами, на гірничому підприємстві. Гірничо-екологічний моніторинг діяльності гірничого підприємства. Аудит інформації, отриманої при проведенні гірничо-екологічного моніторингу, та виконання заходів щодо усунення виявлених порушень екологічних.

Тема 2.3. Промислова безпека гірничого підприємства. Аудит технічної документації з організації та проведення спостережень за деформаціями гірських порід на розрізах і кар'єрах. Аудит технічної документації з організації та проведення спостережень за безпекою гірничих робіт у небезпечних зонах.

Тема 2.4. Ліквідація і консервація гірничих підприємств. Аудит гірничого підприємства, наміченого до ліквідації або консервації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 6

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
№1	Змістовий модуль 1. Дозвільна документація на користування надрами								
	Тема 1.1. Загальні відомості про аудиторську діяльність. Контроль та нагляд за раціональним використанням та охороною надр.	7	2	2	3	8	1	1	6
	Тема 1.2. Порядок державного регулювання гірничих відносин. Гірничий закон України.	9	3	3	3	8	1	1	6
	Тема 1.3. Порядок державного регулювання гірничих відносин в сфері користування надр. Кодекс України про надра.	10	3	3	4	8	1	1	6
	Тема 1.4. Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами.	7	2	2	3	8	1	1	6
	Тема 1.5. Порядок оформлення і надання гірничому підприємству (користувачу надрами) земельного відводу.	7	2	2	3	8	1	1	6
	Тема 1.6. Технічний проект гірничого підприємства і його відповідність фактичному стану гірничих робіт.	7	2	2	3	8	1	1	6
	Тема 1.7. Оцінка впливу на довкілля від діяльності пов'язаної з видобування корисних копалин.	7	2	2	3	6	1	1	4
	Разом змістовий модуль 1	54	16	16	22	54	7	7	40
№2	Змістовий модуль 2. Забезпечення раціонального і безпечного користування надрами								
	Тема 2.1. Раціональне використання мінеральних ресурсів і охорона надр.	9	2	2	5	9	1	1	7

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 7

Тема 2.2. Екологічна безпека гірничого підприємства.	9	2	2	5	9	-	-	9
Тема 2.3. Промислова безпека гірничого підприємства.	9	2	2	5	9	1	1	7
Тема 2.4. Ліквідація і консервація гірничих підприємств.	9	2	2	5	9	1	1	7
Разом змістовний модуль 2	36	8	8	20	36	3	3	30
ВСЬОГО	90	24	24	42	90	10	10	70

5. Теми семінарських (практичних) занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1.1. Загальні відомості про аудиторську діяльність. Контроль та нагляд за раціональним використанням та охороною надр.	2	1
2.	Тема 1.2. Порядок державного регулювання гірничих відносин. Гірничий закон України.	3	1
3.	Тема 1.3. Порядок державного регулювання гірничих відносин в сфері користування надр. Кодекс України про надра.	3	1
4.	Тема 1.4. Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами.	2	1
5.	Тема 1.5. Порядок оформлення і надання гірничому підприємству (користувачу надрами) земельного відводу.	2	1
6.	Тема 1.6. Технічний проект гірничого підприємства і його відповідність фактичному стану гірничих робіт.	2	1
7.	Тема 1.7. Оцінка впливу на довкілля від діяльності пов'язаної з видобування корисних копалин.	2	1
8.	Тема 2.1. Раціональне використання мінеральних ресурсів і охорона надр.	2	1
9.	Тема 2.2. Екологічна безпека гірничого підприємства.	2	-
10.	Тема 2.3. Промислова безпека гірничого підприємства.	2	1
11.	Тема 2.4. Ліквідація і консервація гірничих підприємств.	2	1
РАЗОМ		24	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 8

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Гірничий закон України	8
2.	Кодекс України про надра	8
3.	Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами	6
4.	Порядок розпорядження геологічною інформацією	6
5.	Правила охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом	6
6.	Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки	6
7.	Перелік корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення	2
РАЗОМ		42

7. Індивідуальні завдання

1. Види користування надрами. Плата суб'єктів господарської діяльності за користування надрами.
2. Порядок державного нагляду і контролю за користування надрами.
3. Порядок отримання спеціального дозволу на користування надрами.
4. Ліцензійні умови користування надрами, як складова частина спеціального дозволу на користування надрами.
5. Порядок отримання і оформлення гірничим підприємством земельного відводу.
6. Структура і зміст технічного проекту розробки родовища корисної копалини.
7. Порядок експертизи технічного проекту розробки родовища корисної копалини.
8. Порядок складання і погодження плану розвитку гірничих робіт.
9. Оцінка відповідності сучасного стану гірничих робіт технічному проекту розробки родовища корисної копалини і плану розвитку.
10. Оцінка мінерально-сировинної бази гірничого підприємства.
11. Порядок обліку, погашення та списання запасів корисної копалини.
12. Порядок складання і погодження проекту рекультивациі земель порушених гірничими виробками.
13. Гірничо-екологічний моніторинг діяльності гірничого підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 9

14. Порядок оформлення і погодження технічної документації на виконання робіт з підвищеною небезпекою.

15. Гірничий аудит гірничого підприємства наміченого до ліквідації або консервації.

8. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: 1) словесні методи – лекція, бесіда, діалог, розповідь-роз'яснення; 2) наочні методи – метод ілюстрації, спостереження, моделювання; 3) практичні методи – виробничо-практичні, творчо-пошукові, контрольні; 4) самостійне навчання; 5) індивідуальна робота.

9. Методи контролю

Система оцінювання знань студентів за дисципліною «Гірничий аудит, розробка та погодження проектної документації» включає поточний, модульний та підсумковий семестровий контроль знань – екзамен у 3-у семестрі. Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль. Видами поточного контролю можуть бути у відповідності з програмою: опитування, контрольні роботи, тести, колоквиуми, наукові повідомлення тощо. При поточному контролі під час практичних занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях, активність при обговоренні питань, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань, експрес-контролю у формі тестів та колоквиумів, письмових контрольних робіт, в тому числі модульних підсумкових.

Модульний контроль. Модульний контроль проводиться на відповідному практичному занятті після вивчення змістовного модуля. Проводиться на підставі оцінок поточного контролю та результатів модульних контрольних робіт, виконанням яких завершується вивчення матеріалу за кожним модулем.

Підсумковий семестровий контроль. Підсумковий семестровий контроль у 3-у семестрі проводиться у формі екзамену та передбачає, що підсумкова оцінка з даної дисципліни визначається як сума оцінок за модулями. Якщо сума балів є недостатньою здобувач проходить підсумкове тестування.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота											ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2					
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T1.7	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4		
60							40					
8	9	9	8	8	9	9	10	10	10	10	10*	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 10

* Примітка: ІНДЗ – Індивідуальне науково-дослідне завдання може отримати кожний студент (за бажанням) з метою підвищення кількості набраних балів.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності, що оцінюються. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом вивчення дисципліни (за семестр), за поточне тестування, модульні контрольні роботи, виконання практичних завдань, оцінку (бали) за ІНДЗ – становить 100 балів.

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Базова:

1. Гірничий закон України 1127 від 06-10-1999 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-14>.

2. Кодекс Про надра 132-94 від 27-07-1994 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами від 30.05.2011 №615 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF>.

4. Постанова Кабінету Міністрів України Питання розпорядження геологічною інформацією від 07.11.2018 №939 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/939-2018-%D0%BF>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України від 30.12.2015 р. №1174 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1174-2015-%D0%BF>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.05 05.01/184.00.1/М//ОК10-2023
	Екземпляр № 1	Арк. 11 / 11

6. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення від 12.12.1994 №827 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/827-94-%D0%BF>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження критеріїв, за якими визначаються незначні запаси корисних копалин від 11.08.2000 №1257 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1257-2000-%D0%BF>.

8. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 29.08.2011 №303 Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-11>.

9. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18.03.2010 №61 Про затвердження Правил охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-10>.

10. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки від 26.10.2011 №1107 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1107-2011-%D0%BF>.

Інформаційні ресурси

1. ВР України: www.rada.gov.ua
2. КМ України: <http://www.kmu.gov.ua/control>
3. Державна служба геології: <http://www.geo.gov.ua>
4. ДНВП Геоінформ України: <http://www.geoinf.kiev.ua>
5. ДКЗ України: <http://www.dkz.gov.ua>
6. Держгірпромнагляд України: <http://dnop.gov.ua/index.php/uk>
7. Міністерство екології та природних ресурсів України: <http://www.menr.gov.ua>